

Spel van de Antichrist

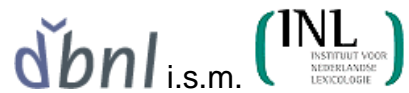
editie J. Gessler

bron

Spel van de Antichrist. In: Instituut voor Nederlandse Lexicologie (samenstelling en redactie), *Cd-rom Middelnederlands*. Sdu Uitgevers/Standaard Uitgeverij, Den Haag/Antwerpen 1998.

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/_ant002jges01_01/colofon.php

© 2012 dbnl

[Spel van de Antichrist]

Ar

Alle den langhe somertijt,
Ende als die somertijt is leden,
Ende hem die bome gaen on[tcle]den,
Ende die voghele hoir jolijt
Laten, teghen die wintertijt,
So maec ic aertrijc in dien ghebare,
Ofte altemael verdorret ware
Ende dorn staen beiden, boom ende hagen,
Of se nie loof en hadden ghedraghen;
Blome noch vruecht in ghene hande,
Waer wi coemt in alle lande.
Ic doent oech dommen ende wederlik[en],
Ich en houde mich an gheen visiken.
Ich doent haghelen ende snien mede
Ende vriesen inder selver steden,
Daer hier voirmael die bloemen stonden
Ende menighertieren voghel woenden,
Die die suete somertijt
Songhen en driven groot iolijt.
Ich hebbe ghemaect sonne ende mane
Ende tfirmament, ende hebber ane
Sterren geset menighertieren,
Die met dien firmament keren.
Vier elementen heb ic daertoe
Ghemaket ende versiert also
Dat der werlt niet en deert;
Si sinter wael mede ghemeert.
Ende daeromment volcomelicke
Heb ich ghemaect beide arm en rike
Ende hebber elken na sijn leven
Ende na sijn verdiente guet ghegheven.
Die arbeiden willen ende pinen,
Solen altoos goets gnuchte verdinen;
Maer die na ere noch guet en spien,
Hun sal seldom goet gescien:
Alse rebaude ende dobbelaeren,
Die altoes lieghen ende ram[pen]eren,
Ende dore hon quode kele iaghen,
Algader dat si moghen beiaghen,
Dat hon gesciede ere ocht guet,
Dat were sere tieghenspuet.
Ouch seggich diefven ende cockinen,
Ende quade iden die niet en pinen,
Ende dese wiven die niet en spinnen,
Die moghen niet hoir leit verwinnen.
Maer wie na eer ende na God[s goet spien]
Hets recht dan [hon eer ende guet gescien].

Want ellec mensce, sonder waen,
 Sal na syn werken loon ontfaen.
 Na deen dat [elc] weit goet ende quaet
 Ende ane selve nemt sine raet.
 So rad ich wael dat elc sine sinne
 Daer toe vueghe dat hi winne.
 Kinder, ghi en dorst twifelen niet
 Bi dien teiken die hier gesciet siet,
 Die ich doe ende pleghe te doen.
 Ich bin ghewarich Goeds soon.
 So wael hon dis dine mi
 Volco[melic] ghelovich si,
 Die solen na tleven van aertrike,
 Met mich besitten hemelrike.
 En wille uch langher prediken niet,
 Want langhe sermon maken verdriet.
 Ich muet even hene gaen,
 In mach hier niet langher staen.
 Waer hier yeman die na mi
 Ghelouven wolde sonder si,
 Den soudich so ein art absolveren
 Van sinen sonden, die hem deren.

Hoc dicto, [populus] ad Antichristum dicat:

Here, wi hebben ure wort
 Ende uren sermoen wael ghehoirt,
 Ende ghemerket mengherhande
 Die teiken die gher in desen lande
 Hebt ghedaen ende plaecht te doene.
 Ghi duncket ons die warachtich Gods sone.
 Woudi ons raet gheven,
 Wi souden mit ure raet leven;
 Want wi sin van uren dinghen
 Worden bekeert cortelinghen.

Hoc dicto, patres dicant ad populum: Vos inspirat Gratia larga Dei quae ad beneficia vos trahet pietate.

Kinder, [ghi] hebt god ghedaen,
 Dat ghi beruenisse hebt ontfaen
 Van ure sonden, die uch deren,
 Ende trouwen ich wille uch absolveren.
 Dapperlike volcht mi na,
 Waerwert dat ich hene ga:
 Ich maec uch quyt volcomelike,
 [...] ende te rike,
 [...] ic uch bringhen.
 [...]

Ende segt dat du best Godes sone,
Ende dattu hun wils gheven te lone
Die bliscap van hemelrike,
Die dueren sal ewelike:
Des en hebt du gheen macht.
Want du hebste des duvels cracht,
Ende die duvel heeft dich ghesant
Om te bedrieghen alle tlant.

Antichristus ad Heliam.

Segt Helia, hoe sprecstu soe?
Hoe mach yeman doen dat ic doe,
Hi en wer God of Goods sone,
Want anders en mach nieman doene.
Swych ende laet dyn rampinieren,
Of du sulds mit onneren van heen keren.

Enoch ad Antichristum.

Du best Antikerst, des duvels garant:
Die duvel heeft dich hier ghesant,
Om tfolc te verkeren in aertrike.
Waer sach yeman des ghelike,
Dat die lude aldus doven
Ende an dich gevallen mit haren geloven?
Ghi heren, ic waerne uch wel te voren,
Ghi blivet ghemeenlic al verloren,
Ghi en keert van hem mit ure ghelove:
Hi sal u van ure ere roven.

Antichristus ad Heliam et Enoch.

En hoirdi niet wie dese wichten,
Hoe se beide jeghen mi pichten,
Ende pinen hen mich te confunderen,
Ende met hore quaetheyt te oneren.
Ende willens sijt niet ane gaen,
Ic salse beide doot doen slaen
Ende doen worpen opter straten,
Dat sullen si van mich hebben te baten.

Elias tot den Joden.

Ghi heren, ich seg uch wel te voren,
Ghi blyfter altemael verloren,
Gher en doet minen raet,
Ten sal u niet wesen quaet.
Ende keert van hem ende die sine,
Of hi doet u varen in die helsce pine.

Daromme keert u te Gode waert
Ende en sijt niet vervaert:
Ghi sult in hemelrike,
Mit Gode sijn sekerlike.

Judei ad Heliam.

Ghi heren, dese man heeft ons ghehoont:
Wi hebben altoes ghewoent,
Dat hi Messias ware.
Nu merken wi wel voirware,
Dat hi ons bedroghen het.
Nu willen wi Gode w[eyrt]
Ghemenlike van hem keren.
Als luden die gherne kersten weren.
Kersten ghelove willen wi ontfaen,
Ende raet ons daertoe, dats wel gedaen.

Elias ad Judeos.

Ghi heren, ic sal u segghen mijn gebot
Ende dat beste, so hulp mi God.
Neemst dat doopsel haestelike,
Wildi besitten dat hemelrike.

Judei ad Eliam et Enoch.

Elia ende Enoch, u gebod
Willen wi, so hulpe ons God,
Dat heilich doepsel nu ontfaen
Ende willen kersten worden saen,

Antichristus ad famulos suos.

Ghi knapen, ghi hebt wel gehoirt
Dese quaede trauwanter woirt,
Die hier staen ende wonder segghen
Ende hon soe teghen mich legghen.
Verlater ons ende slaetse doot
Ende worpse op die straete al bloet,
Ende gegraeven opter aerden,
Ende later den honden mit gewerden.

Famuli ad magistrum Antichristum.

Och lieve meister ende lieve here,
Dat u sprecht yemant onniere,
Oft u yemant laster deit,
Dat es uwen knapen leyt.
Dat willen wir wreken, want ghyt gebiet,
Des en sullen wi laten niet.

Famuli ad Eliam et Enoch.

Nu rect uut uwen craghe:
Het naket uwen doemsdaghe.
Om die quaetheyt die gi hebt gedreven,
So doet u mijn meester nemen tleven.

Lucifer ad Antichristum.

Antikerst, broeder ende lieve vrent,
[...]

[...] lant
 Ende heeft hi ons so veel beiaghet,
 Als du seghes dat wel behaghet
 En rechten trouwen ons allen wel.
 Nu gaet henen ende en doet niet el,
 Dan wise ons waer wi se vinden moighen,
 So dat wi niet en sijn bedroghen.
 Want du segestu ons openbaer,
 Daer sint vette caken ende swaer
 Die le duvel soudse draeghen.
 Wi moeten se vueren op enen waghen;
 Hier en helpt gheen ander claghen,
 Want si waren te swaer te draeghen.

Lichtvoet tot Raepallop.

Rapallop, ende twifelt niet,
 Want dich es rechte wael ghesciet.

Raepallop tot Lichtvoet.

Meinstu dat volc dat ghinder staet,
 Also groot ende also breet,
 Ende parlementen in eyne scare,
 Oft aertrike al vergadert ware.

Lichtvoet tot Raepallop.

Lieve ghesellen, dat syn si.
 Volct comet ende volghet my.
 Lucifer sal syn veraert,
 Dat wi hebben so langhe mert.

Raepallop tot syn ghesellen.

Kinder, coemt ende laet ons gaen,
 Ghinder daer alle gheen lude staen.
 Antikerst heeft wonder groot gewrocht.
 Hi heeft ons aertrike al tobracht.
 Wi en sullen connen in VII jaren
 Dit goet verteren entwaren,
 Dat Antekerst heeft beiaecht alleyne.
 Nu coemt hiervoor al gemeyne
 Ende laet ons mit bliscap daer henen gaen,
 Al tot ghinder daer si staen.

Berit tot Lichtvoet.

Lichtvoet, gheeft mi dijn hant,
 Ende laet ons hier beghinnen faliant
 Te reyen ende te synghe
 Ende van vrouwen op te springhenne,
 Ende hout mede aen, al onse ghesellen,
 Die behoren tonser hellen.

[...]n vore sigt na [my],
[Ic] wille dat een iegelic blide sy.

Raepallop tot Lucifer.

Lucifer, coninc, segt ons scier,
Waerom sien wi ontboden hier?
Wat ghi wilt dat si gedaen.
Segt ons: wi willent doen saen.

Lucifer ad diabolos.

Die dit volc bedrogen heeft,
En sie di niet dat Antikeerst;
Ende heeft hun ghegheven te verstaen,
Dat hi es Goods warachtich sone.
Vullic neemptem mit sijn ghesellen,
Ende voirtem met uch in onser hellen,
Ende wacht dat si u niet en ontlopen:
Ontliepent si uch, ghi soutet becopen.

Berit tot Lucifer.

Meester, ic pense menichfout,
Waer ons sal comen al dat sout,
Daer wi sullen mede moghen
Souten onse proye, of si en sal niet doghen.
En soutmen se niet, si sou vermaden,
En trouwen dat sou ons allen scaden.

Lucifer to Berit.

Vrent, du segghes en trouwen waer:
Loopt hierbi te Stochem naer,
Daer vintmens dyweyle ghenoech;
Ende en vinstus daer niet, diet ghevoech,
So loep daerbi te Biervliet,
Daer en machstuns missen niet.
Ende brenghes also vele te male,
Als wi behoven, dat wil ic wale.

Antikerst tot Lucifer.

Lucifer, woustu mi noch sparen,
Ende noch een luttel laten varen,
Ende laten mi noch dijn ghebod,
Ic soude noch gaen, des hulp mi God,
Achter lande predeken ende lie[ghen],
[...]

Dr

[...] [die] werlt in mijn hande,
Also wale van lieden als van beesten
Ende van al dat si mach verleesten,
Ende van alrehanden creatueren,
Die tot deser werlt behueren,
En mach gheen voghel ontvlieghen,
Noch gheen cokelaer bedrieghen,
Noch ander worm gheen ontcrupen,
Noch inden water visch ontslupen,
Noch inden woude beeste ontgaen,
Als ic wille si en si gevaen.
Noch in hegghen, noch in haghén,
En can mi niemant tlijf ontdraghen.
Kinder, saecht ghijt ye gescien,
Dat mi yemant mocht ontvlien?
Jonc oft out, cleen of groot,
Als ic wonde en sloechse doot.
Ic ben diegene die niet en spare,
Noch niet en ruste, maer altoes vare,
Met snekevaert, die werlt dore;
En ghenen bode en sendic vore,
Noch en waerne man of wijf,
Maer als ic wille, neem ic hen tlijf.
Die wile als sijs mins mueden,
Ende luttel van mi sijn in hueden,
Stec icse doot mit minen swaerde,
Ende laetse vallen op die aerde.
Groot, cleen arm ende ryc,
Dode ic algader ghelyc.
[...]